

Inventariserend veldonderzoek d.m.v.
proefsleuven

**Gemeentewerf, Korte Voorhouterweg,
Rijnsburg
Gemeente Katwijk**

IDDS Archeologie rapport 1659

Colofon

Projectnummer	41680214/61822
In opdracht van	Gemeente Katwijk
Auteur	drs. P.A. van den Bos
Met een bijdrage van	I.S.J. Beckers MA
Redactie	drs. S. Moerman
Versie	1.2
Status	definitief

Goedkeuring

Dhr. H. Siemons	Gemeente Katwijk		
-----------------	------------------	--	--

© IDDS Archeologie
Noordwijk, juni 2014
ISSN 2212-9650

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

SAMENVATTING:

In opdracht van de gemeente Katwijk is op 27 en 28 mei 2014 een inventariserend veldonderzoek d.m.v. proefsleuven uitgevoerd in verband met de geplande (her)ontwikkeling van het plangebied aan de Korte Voorhouterweg 12 in Rijnsburg, gemeente Katwijk.

Tijdens het onderzoek zijn twee proefsleuven aangelegd waarbij twee vlakken per put zijn aangelegd. In het bovenste vlak zijn geen sporen aangetroffen. In het onderste vlak zijn in de top van de strandwal onder een vermoedelijke akkerlaag ploegsporen aangetroffen. Er zijn tijdens het onderzoek geen vondsten aangetroffen waardoor datering van de ploegsporen niet mogelijk is. De sporen zijn aan de hand van de stratigrafie globaal te dateren tussen het Neolithicum en de Romeinse Tijd.

Aan de hand van de KNA 3.3 scoretabel en het beslissingsdiagram blijkt dat de vindplaats een lage archeologische waarde bezit. De aangetoonde archeologische resten zijn dan ook niet behoudenswaardig.

INHOUDSOPGAVE:

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN HET PLANGEBIED.....	4
1. INLEIDING	5
1.1. Onderzoekskader	5
1.2. Doel- en vraagstellingen van het onderzoek	5
1.3. Ligging van het plangebied	5
2. VOORONDERZOEK.....	7
2.1. Cultuurlandschap	7
2.2. Archeologie	7
2.3. Historie	8
2.4. Archeologische stratigrafie en diepte van vondstlagen	8
3. WERKWIJZE	9
4. RESULTATEN VAN HET VELDWERK.....	10
4.1. Fysische geografie (I.S.J. Beckers)	10
4.2. Sporen	13
4.3. Vondsten	13
5. WAARDERING	14
6. CONCLUSIE	16
6.1. Beantwoording van de onderzoeksvragen	16
7. AANBEVELINGEN	18
7.1. Punt van aandacht	18
LITERATUUR EN KAARTEN.....	19
LIJST VAN AFKORTINGEN EN BEGRIPPEN	20
BIJLAGEN	
1. Topografische kaart	
2. Overzicht plangebied met locatie proefsleuven volgens PvE	
3. Allesporenkaart	
4. Periodentabel	

Administratieve gegevens van het plangebied

<i>Toponiem</i>	Gemeentewerf, Korte Voorhouterweg
<i>Onderzoeksmeldingsnummer</i>	61822
<i>Plaats</i>	Rijnsburg
<i>Gemeente</i>	Katwijk
<i>Kadastrale aanduiding</i>	Rijnsburg B 6128
<i>Provincie</i>	Zuid-Holland
<i>Coördinaten</i> <i>Centrum</i> <i>Hoekpunten</i>	90.625/46.7900 90.670/467.930 (no) 90.660/467.860 (zo) 90.580/467.875 (zw) 90.595/467.940 (nw)
<i>Oppervlakte plangebied</i>	4200 m ²
<i>Onderzoekskader</i>	nieuwbouw
<i>Uitvoerder</i>	IDDS Archeologie Contactpersoon: dhr. P.A. van den Bos Postbus 126 2200 AC Noordwijk (ZH) Tel: 071-4028586 E-mail: pvdbos@idders.nl
<i>Bevoegde overheid</i>	Gemeente Katwijk Contactpersoon: dhr. H. Siemons Postbus 589 2220 AN Katwijk E-mail: h.siemons@katwijk.nl
<i>Beheer en plaats van documentatie en vondsten</i>	Provinciaal Depot voor Bodemvondsten van de provincie Zuid-Holland
<i>Uitvoeringsperiode onderzoek</i>	27 en 28 mei 2014

1. Inleiding

1.1. Onderzoekskader

In opdracht van de gemeente Katwijk heeft archeologisch onderzoeksbureau IDDS Archeologie op 27 en 28 mei 2014 een inventariserend veldonderzoek d.m.v. proefsleuven, uitgevoerd aan de Korte Voorhoutweg 12 in Rijnsburg, gemeente Katwijk. De aanleiding voor dit onderzoek is het herbestemmen van de locatie van een gemeentewerf naar woningen. In juli 2012 zijn een bureauonderzoek en een verkennend en karterend booronderzoek uitgevoerd in het plangebied. Hierbij is een tweetal potentiële archeologische niveaus aangetroffen. Vervolgonderzoek werd aanbevolen indien de geplande werkzaamheden één of beide niveaus zouden bedreigen. Deze niveaus bevinden zich op +0,1 tot -0,1 m NAP (circa 1,1 tot 1,3 m –mv) en circa -1,2 m NAP (2,4 m –mv).

Het onderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, versie 3.3 (KNA; Centraal College van Deskundigen 2013) en conform het Programma van Eisen (PvE) dat voor dit onderzoek is opgesteld door IDDS Archeologie (Moerman 2014). Het veldwerk is uitgevoerd door I. Beckers (KNA archeoloog/veldwerkleider), M. Kruijthoff (veldmedewerker) en L. Ouwerkerk (veldmedewerker) en stond onder leiding van P.A. van den Bos (Senior KNA archeoloog/projectleider).

Deze rapportage bevat de resultaten van het onderzoek.

1.2. Doel- en vraagstellingen van het onderzoek

De doelstelling van het karterend en waarderend proefsleuvenonderzoek is het aanvullen en toetsen van de gespecificeerde archeologische verwachting, zoals geformuleerd in het bureauonderzoek en verkennend booronderzoek (Koekkelkoren & Moerman 2012). Aan de hand van het veldonderzoek wordt informatie verkregen omtrent de aanwezige archeologische waarden (aard, omvang, datering, gaafheid, conservering en inhoudelijke kwaliteit). Vervolgens wordt een waardering van de archeologische waarden in het plangebied opgesteld.

Om de doelstelling te realiseren dient op de volgende onderzoeksvragen een antwoord te worden gegeven:

1. Hoe ziet de bodemopbouw er uit? In hoeverre is de bodem intact? Komt het overeen met de in het booronderzoek gestelde verwachting?
2. Is er sprake van één of meer behoudenswaardige vindplaatsen? Zo nee, wat is hiervoor de verklaring? Zo ja, beantwoord de onderstaande vragen:
3. Wat is de aard, omvang, kwaliteit en het verloop van de archeologische sporen en sporenclusters?
4. Wat is de conservering en gaafheid van de vindplaats(-en)?
5. Wat is de fasering van de vindplaats(-en)?
6. Wat is de datering van de archeologische vondsten en tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren zij?
7. Uit welke periode dateren de eventuele sporen?
8. Wat is de geologische context van de aangetroffen archeologische resten?
9. Zijn er aanwijzingen voor oude perceelsscheidingen? Komen deze overeen met het historische kaartmateriaal?
10. Hoe verhouden de aangetroffen resten zich tot de bekende vindplaatsen in de omgeving?

1.3. Ligging van het plangebied

De ligging van het onderzochte gebied, oftewel het plangebied, is weergegeven in bijlage 1. Het plangebied ligt aan de Korte Voorhoutweg 12 te Rijnsburg, gemeente Katwijk. De exacte ligging en contouren van het plangebied zijn nader weergegeven in bijlage 2. Ten tijde van het veldonderzoek was het plangebied bebouwd en geasfalteerd (Figuur 1).



Figuur 1: Het plangebied voorafgaand aan het veldwerk. Het asfalt is verwijderd en de bronbemaling geplaatst

2. Vooronderzoek

In 2012 is door IDDS Archeologie een bureauonderzoek en booronderzoek (IVO verkennende fase) uitgevoerd voor het plangebied (Koekkelkoren & Moerman 2012). In onderstaande paragrafen worden de resultaten van dit onderzoek kort weergegeven.

2.1. Cultuurlandschap

Het plangebied is gelegen in het Hollands veen- en kleigebied. Het ontstaan van dit gebied is sterk gerelateerd aan de zeespiegelstijging gedurende het Holoceen (vanaf circa 10.000 jaar geleden). Tijdens een periode van relatief snelle zeespiegelstijging circa 6.000 jaar geleden, ontstonden direct ten westen van de huidige kustlijn de eerste strandwallen. Deze strandwallen zijn door de alsmaar stijgende zeespiegel geërodeerd, terwijl er verder naar het oosten nieuwe strandwallen ontstonden. Omstreeks 5.000 jaar geleden nam de stijging van de zeespiegelstand af en begon de kust zich in westwaartse richting uit te breiden. Gedurende deze uitbreiding ontstonden series strandwallen, waardoor er niet langer inbraken van de zee in het achterland konden plaatsvinden. Achter de strandwallen ontstonden rustige en natte omstandigheden, waardoor grote broek- en bosveengebieden (het Hollandveen Laagpakket) ontstonden.

Op enkele locaties bleef de reeks van strandwallen onderbroken, onder andere bij Rijsenburg, nabij de monding van de Oude Rijn. De Oude Rijn is actief geworden in circa 3.400 voor Chr. en mondde gedurende de periode van sterke zeespiegelstijging uit in een estuarium, een riviermonding waar zoet- en zoutwater bij elkaar komen. Bij het sluiten van de kust nam de rivierinvloed in het estuarium toe en kon de Oude Rijn zich door het estuarium zeewaarts uitbreiden. Langs de randen van het estuarium vormden zich oeverzones bestaand uit zandige klei, terwijl verder van monding af zwaardere kleien afgezet werden. Doordat de monding van de rivier een zwakke plek vormde in de kustbarrière, vonden er via de monding van de Oude Rijn verschillende inbraken vanuit de zee plaats, waarbij de oevers van de Oude Rijn doorbraken en het achterland overstroomde. Bij deze inbraken van de zee via de monding van de Oude Rijn werden perimariene kreken gevormd, die zich in de vorm van een sterk vertakt geulensysteem door de overstromingsvlakte baanden. Deze kreekssystemen konden lange tijd actief blijven door de voortdurende aanvoer van water tijdens hoogwater.

Vanaf de Romeinse Tijd slibde de Oude Rijn geleidelijk dicht en in 1122 na Chr. werd de rivier afgedamd bij Wijk bij Duurstede, wat een einde van de sedimentatie betekende. De Rijsburgse Vliet, een van de vele riviertjes die in direct contact stond met de Oude Rijn, was daarna ook niet meer actief.

Uit het bureau- en booronderzoek blijkt dat het plangebied is gelegen op een strandwal/oude duin. Daarover is door de Oude Rijn/Vliet klei en zand afgezet waarbij het plangebied eerst in de kom lag en vervolgens in een kweldergebied.

2.2. Archeologie

Circa 250 m ten oosten van het plangebied is een AMK-terrein met een zeer hoge archeologische waarde gelegen (Archis-monumentnummer 1148, CMA-nummer 30F-003, rijksmonument 47135). Hier is in 2002 onderzoek gedaan waarbij, naast resten van een reeds bekend grafveld uit de Vroege Middeleeuwen, resten zijn aangetroffen van een akkercomplex vanaf de Late IJzertijd tot de Vroege Middeleeuwen. Het grafveld ligt op een duin/strandwal en dateert uit circa 560-700 na Chr., gebaseerd op de aangetroffen fragmenten aardewerk en kralen (Archis-waarneming 39577). Er is nog geen nederzetting aangetroffen die bij het grafveld kan horen. In 2006 heeft een booronderzoek en proefsleuvenonderzoek plaatsgevonden, waarbij het AMK-terrein en het gebied tussen het monument en het plangebied in kaart werden gebracht (Archis-onderzoeksmelding 12790). Tijdens het onderzoek zijn resten aangetroffen van bewoning uit de Late IJzertijd en Romeinse Tijd in de kwelderopzettingen op de strandwal die in de ondergrond aanwezig is.

Een ander archeologisch monument betreft het terrein van een vrouwenklooster uit de 12de eeuw (AMK-terrein 3074, CAA-code 30FZ-14 MK'80). Dit is een terrein van zeer hoge archeologische waarde, circa 600 m ten zuiden van het plangebied. Naast de resten van de abdij zijn resten aangetroffen van Merovingische bewoning (Vroege Middeleeuwen B) en een grote hoeveelheid Romeins aardewerk.

Ten oosten van het plangebied ligt het terrein Vinkenwegzone, waarvoor diverse archeologische onderzoeken zijn uitgevoerd. Op twee locaties binnen dit gebied zijn milieukundige saneringen begeleid, maar er werden geen archeologische resten aangetroffen en de bodem bleek deels verstoord (Archis-onderzoeksmelding 5510). De opbouw van het onderzochte gebied aan de Vinkenweg bestaat uit een strandwal waarop mogelijk bewoning vanaf de Bronstijd kan worden aangetroffen. De top van deze strandwal ligt op circa 2,0 -mv, onder een pakket mariene getij-afzettingen. Het onderzochte gebied ligt in het buitengebied en was niet bedijkt en daarom waarschijnlijk niet aantrekkelijk voor bewoning tot de aanleg van het Oegstgeester kanaal in 1840, waardoor de waterhuishouding in de omgeving gereguleerd werd (Archis-onderzoeksmelding 5510).

2.3. Historie

Het plangebied ligt aan het Oegstgeester kanaal, dat aansluit op de Vliet en de Rijn. Dit kanaal is aangelegd in 1840 als afwatering van het Haarlemmermeer omdat hier grote waterproblemen waren. Voorafgaand aan de aanleg is de voormalige loop van de Rijnsburgse Vliet, ten zuiden en westen van het plangebied, gekanaliseerd. De brug over het kanaal lag in de 19de en 20ste eeuw ten oosten van het plangebied, in het verlengde van de Korte Voorhoutseweg. In de 20ste eeuw is de brug echter ten westen daarvan aangelegd, in het verlengde van de Noordwijkerweg, en is de oudere brug verwijderd. Het plangebied ligt tussen de beide wegen in en lag vanaf de Late Middeleeuwen/Nieuwe Tijd aan de huidige Korte Voorhoutseweg, waarlangs plaatselijk bebouwing voor kwam.

De bewoning van Rijnsburg was in de 19de eeuw met name gelegen langs de (Rijnsburgse/Oude) Vliet, die ten zuiden van het plangebied stroomt. Rondom de bebouwing was het landschap in gebruik voor de tuinbouw. Pas vanaf het midden van de 20ste eeuw breidde de bebouwing zich sterk uit en werd de bebouwing in het plangebied aangelegd. In de jaren '90 van de 20ste eeuw werd de bebouwing gesloopt en de huidige gemeentewerf aangelegd.

2.4. Archeologische stratigrafie en diepte van vondstlagen

De bodemopbouw in het plangebied kan worden opgedeeld in een viertal pakketten.

- Pakket 1 (top op 2,4 m –mv, 1,2 m –NAP): Afzettingen van een strandwal of duincomplex.
- Pakket 2 (top op 1,7-1,8 m –mv, 0,6-0,5 m –NAP): Komklei, afgezet door Rijn of mariene kreek.
- Pakket 3 (top op 0,3 m –mv, 0,9 m +NAP): Kwelderafzettingen, afgezet in de nabijheid van verschillende kreek. Op een diepte van 1,1 tot 1,4 m –mv (0,1 m –NAP tot 0,1 m +NAP) is in sommige boringen een 10 cm dik laagje zwak humeus en kalkloos zand aangetroffen. In andere boringen is het laagje door verblauwing niet waargenomen.
- Pakket 4 (bovenste ca. 70 cm): Straatzand, puinlaag en asfalt.

Het diepste niveau in het plangebied waar nog resten worden verwacht ligt op circa 1,3 m –NAP (circa 2,4 m –mv). Hier is (een deel van) de top van een strandwal/oude duin aanwezig. In de top is een bodem gevormd. Hier geldt een hoge verwachting voor resten vanaf het Neolithicum.

In het pakket kwelderafzettingen is ook een oude bodem aanwezig. Deze ligt op circa 0 m NAP (circa 1,1-1,4 m –mv). Hier geldt een hoge verwachting voor archeologische resten, al is niet te bepalen uit welke periode. Het is aannemelijk dat het hier gaat om een bodem uit de Romeinse tijd – Nieuwe Tijd.

3. Werkwijze

Het proefsleuvenonderzoek bestond uit de aanleg van twee proefsleuven van elk 4 bij 25 m. Werkput 2 is iets verschoven ten opzichte van het PvE aangezien deze de ingang tot het terrein zou blokkeren (bijlage 2 en 3). Doordat er enkele kabels en leidingen zijn aangetroffen (Figuur 2), die overigens niet op de KLIC melding stonden aangegeven, is een aantal vierkante meters niet onderzocht (bijlage 3). In de proefsleuven zijn twee vlakken aangelegd. Het eerste vlak is op ca. 1 m – mv en 0,1 m –NAP aangelegd onder de daar aanwezige laklaag in de kwelderafzettingen. Het tweede vlak is getrapt op 2,6 m – mv of 1,5 m –NAP aangelegd, onder een akkerlaag in de top van de strandwal.

In elke proefsleuf is eerst een kijkgat aangelegd om de bodemopbouw te bekijken en het vlakniveau te bepalen. Daarna is het vlak schavenderwijs aangelegd tot op het niveau van eventuele archeologische sporen. Hierbij is systematisch een metaaldetector gebruikt. In de twee werkputten zijn zeven profielkolommen aangelegd en gedocumenteerd. De bodemopbouw was uniform binnen de werkputten en in het plangebied, waardoor kon worden volstaan met profielkolommen. Alle sporen in het plangebied zijn gecoupeerd en vervolgens geïnterpreteerd.

De vlaktekeningen zijn digitaal ingemeten met GPS, de profielen en coupes zijn analoog op schaal 1:20 getekend. Van de vlakken, coupes en het profiel zijn foto's met fotobord genomen. Vlak-, maaiveld-, en profielhoogtes zijn ingemeten met de GPS.

Voor het onderzoek is door de aannemer het asfalt gefreesd en puin verwijderd en is er bronbemaling geplaatst. Na het veldwerk zijn de putten weer dichtgemaakt en met het uitgefreesde asfalt afgewerkt.



Figuur 2: Door de proefsleuven liepen enkele kabels en leidingen.

4. Resultaten van het veldwerk

4.1. Fysische geografie (I.S.J. Beckers)

Tijdens het proefsleuvenonderzoek zijn zeven profielenkolommen aangelegd, gefotografeerd en getekend. Dit betreft vier profielkolommen in put 1 en drie kolommen in put 2. Van de kolommen in werkput 1 zijn er drie in de westwand van de put aangelegd en één in de oostwand van de put. De drie kolommen in werkput 2 zijn allen in de oostwand gezet. Uit de profielkolommen kon het volgende worden opgemaakt:

De ondergrond van het plangebied bestaat uit strandwalafzettingen (Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Schoorl). Dit pakket bestaat uit matig grof, grijs zand en komt overeen met Pakket 1 uit het vooronderzoek. De onderkant van dit pakket is kalkrijk (laag 4004) en de top kalkloos (laag 4003). In de top van dit pakket is een humeus pakket aangetroffen (laag 4001). Het humeuze pakket in de top van de strandwal heeft een donker-bruingrijze kleur, is matig humeus en kalkloos. Dit humeuze pakket is ca. 10 tot 15 cm dik. Onder de humeuze laag is een laag met donkergrijze humeuze spoellagen aangetroffen (laag 4002). In profiel 5 is boven laag 4001 nog een grijze kalkrijke spoellaag aangetroffen (laag 4006) met daarboven een ca. 3 cm dikke humeuze laag (laag 4005, Figuur 3).

Omdat in de onderkant van laag 4001 ploegsporen zijn aangetroffen en deze laag vondstarm is, is het waarschijnlijk dat het hier een akkerlaag betreft. Deze laag zou kunnen dateren vanaf het Neolithicum tot en met de Romeinse tijd. De dunne humeuze lagen boven en onder de vermoedelijke akkerlaag zijn waarschijnlijk ingespoeld.

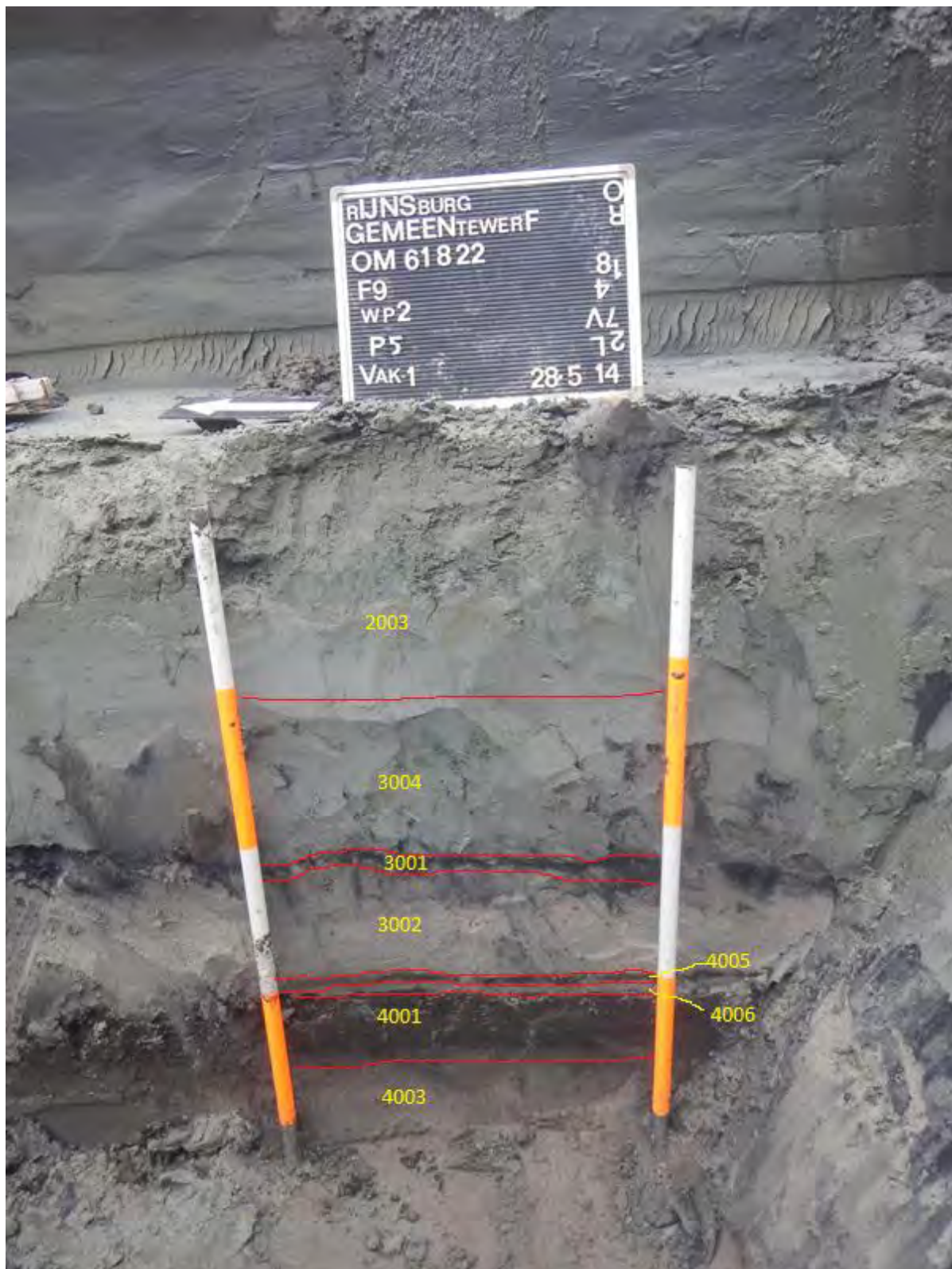
Boven laag 4001 en in profiel 5 boven laag 4005 is een andere laag matig grof grijs zand aangetroffen (laag 3002). Deze laag is kalkrijk en daarom is de laag waarschijnlijk ingespoeld. In het noordwesten van het plangebied is de laag ca. 5 cm dik en in het zuiden van het plangebied ca. 30 cm dik. De ondergrens van laag 3002 is scherp en het is goed mogelijk dat de akkerlaag (laag 4001) is geërodeerd. In de top van laag 3002 is een ca. 3 cm dikke humeuze band aangetroffen (laag 3001). Wellicht heeft de top van laag 3002 enige tijd aan het oppervlakte gelegen.

Boven laag 3002 is een pakket matig tot sterk siltige klei aanwezig (laag 3000). Dit pakket is kalkrijk en heeft een blauwgrijze kleur. Waarschijnlijk betreft het hier kom- of oeverafzettingen van de Oude Rijn. Dit pakket is dan ook gelijk aan Pakket 2 van het vooronderzoek. In het pakket kom-oeverafzettingen is op dezelfde hoogte als laag 3001 een laklaag aanwezig en deze laklaag is ook laag 3001 genoemd.

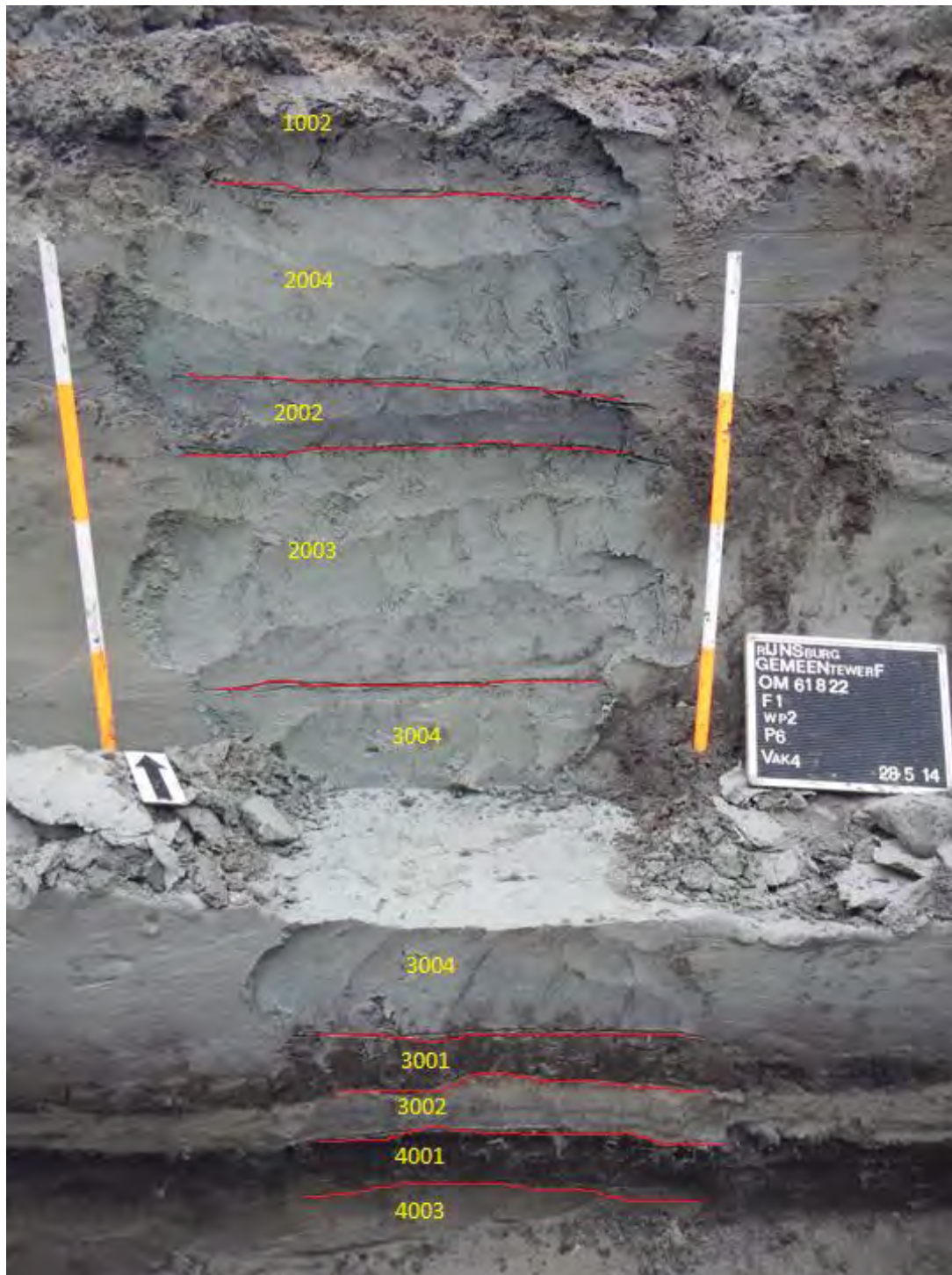
Boven de kom- of oeverafzettingen is een lichtgrijs pakket zandige klei aanwezig. Binnen dit pakket zijn zandlagen aangetroffen en dit pakket is kalkrijk. Dit zijn waarschijnlijk kwelderafzettingen (Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Walcheren). Dit pakket komt overeen met Pakket 3 uit het vooronderzoek. In het zuiden van het plangebied heeft de onderkant van dit pakket een blauwgrijze kleur (laag 2003) en de top een donkergrijze kleur (laag 2004).

Op 0,9 tot 1,2 m –mv en 0 tot 0,2 m –NAP is in de kwelderafzettingen een 10 tot 15 cm dikke matig humeuze, donker-bruingrijze laag aangetroffen (laag 2002). Deze laag bevatte geen vondsten en er zijn geen (ploeg)sporen gevonden in de onderkant van deze laag.

De top van het bodemprofiel is recent omgewerkt. In werkput 2 is dit een bruingrijs, heterogeen en humeuze laag (laag 1002). In werkput 1 bestaat uit de recente verstoring uit lichtgrijs ophoogzand (laag 1001, Figuur 4). Laag 1001 en 1002 worden afgedekt door een ca. 30 cm dikke puinlaag en een ca. 25 cm dikke laag asfalt.



Figuur 3: Profielkolom 5; de bodemlaag in de ondergrond is laag 4001, met een dunne spoellaag (laag 4006) en humeuze band erboven (laag 4005). Daarboven is een lichtgrijze spoellaag zichtbaar (laag 3002) met een humeuze band in de top daarvan (laag 3001). Boven deze humeuze band zijn kwelderafzettingen (laag 2003) op kom-oeverafzettingen zichtbaar (laag 3004).



Figuur 4: Profielkolom 6: In de onderkant is de strandwal zichtbaar (laag 4003) met de humeuze akkerlaag in de top daarvan (laag 4001). Daarboven is een lichtgrijze spoellaag zichtbaar (laag 3002) met in de top daarvan een humeuze band (laag 3001). Deze humeuze band wordt afgedekt met een sequentie van kwelder- (laag 2003/2004) op kom-oeverafzettingen van de Oude Rijn (laag 3004). In de kwelder-afzettingen is een matig humeuze A-horizont zichtbaar (laag 2002). De humeuze grond in de top van het profiel is recent omgewerkt (laag 1002).

4.2. Sporen

Tijdens het veldwerk zijn op drie plaatsen in werkput 2 (bijlage 3) ploegsporen aangetroffen onder de akkerlaag (laag 4001) die in de top van de strandwal aanwezig was (Figuur 5). De sporen zijn 2 tot 4 cm diep (Figuur 6) en kruislings aangetroffen. Gezien het ontbreken van vondstmateriaal en andere sporen dan ploegsporen kan worden gesteld dat we hier te maken hebben met een akkercomplex dat op enige afstand van de bijbehorende bewoning ligt.



Figuur 5: ploegsporen in het vlak.



Figuur 6: Coupe van ploegsporen.

De ouderdom van de sporen is niet te bepalen door het ontbreken van vondstmateriaal. Gezien de stratigrafische ligging van de sporen in de top van de strandwal is een datering mogelijk vanaf het Neolithicum tot de Romeinse tijd.

4.3. Vondsten

Tijdens het veldwerk zijn geen vondsten aangetroffen.

5. Waardering

Hieronder is de waardering van de resultaten gepresenteerd volgens de KNA, versie 3.3 (Centraal College van Deskundigen 2013). De waardering bestaat uit twee gedeelten; te weten een beslissingsdiagram en een scoretabel.

In de scoretabel worden de resultaten van het onderzoek van een gewicht voorzien. De vindplaatsen, die gewaardeerd moeten worden, worden beoordeeld op drie aspecten, namelijk beleving, fysieke kwaliteit en inhoudelijke kwaliteit. De score gaat van 1 tot 3. Een laag getal representeert een lage waarde en een hoog getal een hoge waarde.

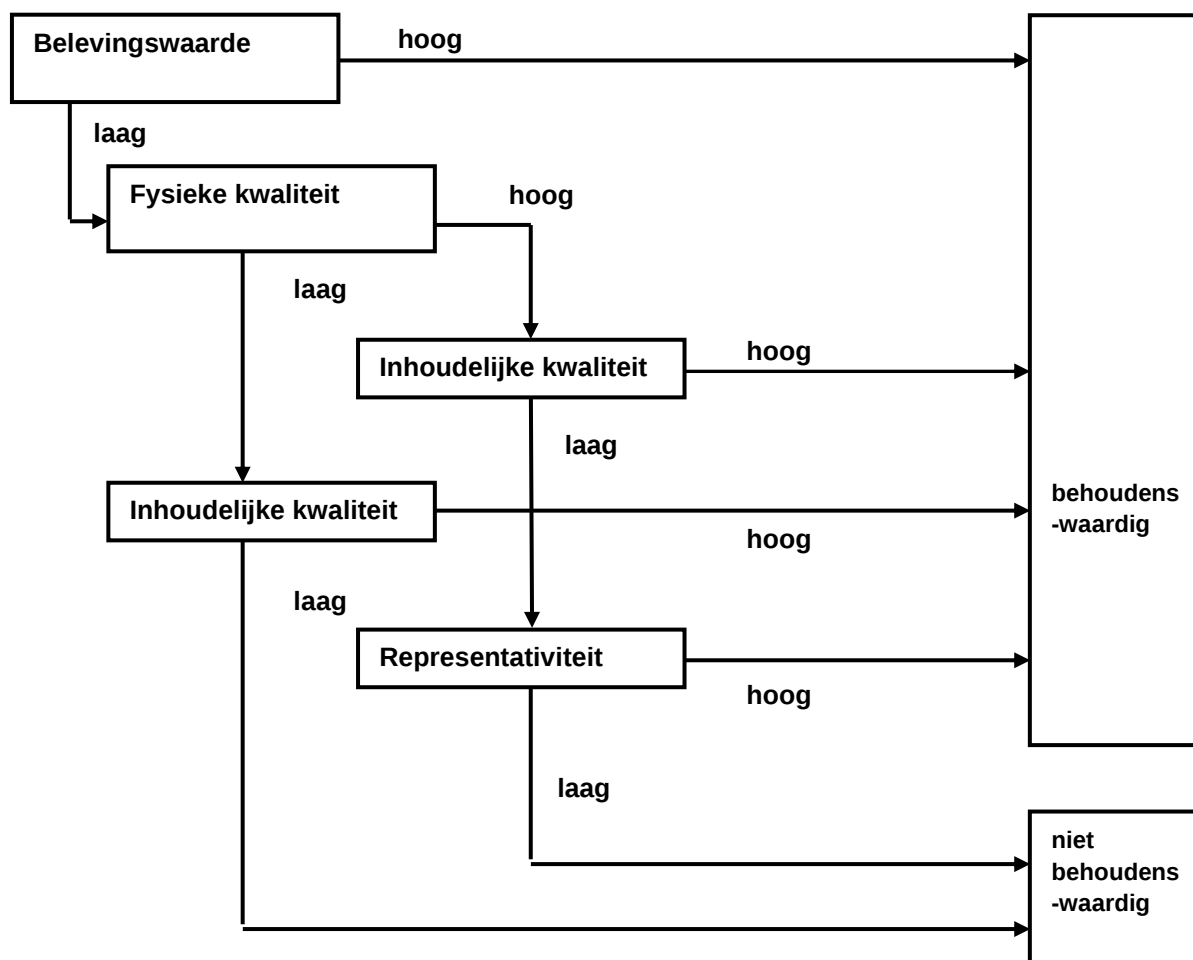
Waarden	Scores	Opmerkingen
Belevingswaarde		
Schoonheid	-	wordt niet gescoord
Herinneringswaarde	-	wordt niet gescoord
Fysieke kwaliteit		
Gaafheid	1	
Conservering	1	
Inhoudelijke kwaliteit		
Zeldzaamheid	1	
Informatiewaarde	1	
Ensemblewaarde	1	
Representativiteit	-	Wordt niet gescoord

Tabel 1: scoretabel volgens bijlage IV van KNA 3.3

De belevingswaarde is niet van toepassing op het plangebied. De fysieke kwaliteit van het plangebied scoort laag. De ploegsporen in het plangebied waren slechts in beperkte delen van werkput 2 zichtbaar en vrij ondiep (2 tot 4 cm). Er zijn geen vondsten aanwezig.

De inhoudelijke kwaliteit van de vindplaats is slecht. De aangetroffen resten geven weinig aanvullende informatie over de locatie omdat een datering van de sporen ontbreekt. Verder zijn ploegsporen als indicatoren van landbouw activiteit bekende en veelvoorkomende sporen.

Om met de scores uit te maken of de archeologische resten volgens de normen van de KNA (versie 3.3) behoudenswaardig zijn, worden ze overgebracht naar deel twee, de beslissingstabel. In het beslissingsdiagram wordt op de basis van de scores in de tabel bepaald of het object behoudenswaardig is.



Beslissingsdiagram volgens bijlage IV van de KNA.

Uit het door ons uitgevoerde waarderende onderzoek is gebleken, dat er in binnen het plangebied archeologische resten aanwezig zijn. Uit de tabel en het beslissingsdiagram blijkt, dat de gewaardeerde vindplaats, bestaande uit ploegsporen uit Neolithicum tot Romeinse Tijd een lage archeologische waarde bezit. De aangetoonde archeologische resten zijn dan ook niet behoudenswaardig.

6. Conclusie

In opdracht van de gemeente Katwijk is op 27 en 28 mei 2014 een inventariserend veldonderzoek d.m.v. proefsleuven uitgevoerd in verband met de geplande (her)ontwikkeling van het plangebied aan de Korte Voorhousterweg 12 in Rijnsburg, gemeente Katwijk.

Tijdens het onderzoek zijn twee proefsleuven aangelegd waarbij twee vlakken per put zijn aangelegd. In het bovenste vlak zijn geen sporen aangetroffen. In het onderste vlak zijn in de top van de strandwal onder een vermoedelijke akkerlaag ploegsporen aangetroffen. Er zijn tijdens het onderzoek geen vondsten aangetroffen waardoor datering van de ploegsporen niet mogelijk is. De sporen zijn aan de hand van de stratigrafie globaal te dateren tussen het Neolithicum en de Romeinse Tijd.

Aan de hand van de KNA 3.3 scoretabel en het beslissingsdiagram blijkt dat de vindplaats een lage archeologische waarde bezit. De aangetoonde archeologische resten zijn dan ook niet behoudenswaardig.

6.1. Beantwoording van de onderzoeksvragen

- *Hoe ziet de bodemopbouw er uit? In hoeverre is de bodem intact? Komt het overeen met de in het booronderzoek gestelde verwachting?*

De bodemopbouw binnen het plangebied lijkt grotendeels intact en komt goed overeen met de in het booronderzoek gestelde verwachting. Er is op het onderste vlak inderdaad een strandwal aangetroffen met in de top een humeuze laag die waarschijnlijk geïnterpreteerd kan worden als akkerlaag. Hierboven is een pakket komklei afgezet. Boven de komklei ligt een pakket kwelderafzettingen met hierboven een recent verstoorde/opgebrachte laag met in de top het puinpakket en asfalt.

- *Is er sprake van één of meer behoudenswaardige vindplaatsen? Zo nee, wat is hiervoor de verklaring? Zo ja, beantwoord de onderstaande vragen:*

Nee, er is geen behoudenswaardige vindplaats aangetroffen. De enige aangetroffen sporen zijn ploegsporen, waardoor kan worden gesteld dat we te maken hebben met een akkercomplex dat op enige afstand van de bijbehorende bewoning ligt. Sporen van deze bewoning worden dan ook niet in het plangebied verwacht.

- *Wat is de aard, omvang, kwaliteit en het verloop van de archeologische sporen en sporenclusters?*

De enige aangetroffen sporen zijn de ploegsporen. Deze zijn alleen aangetroffen in werkput 2, maar gezien de slechte conservering van de sporen is het aannemelijk dat ze ook in werkput 1 en dus het hele plangebied aanwezig zijn geweest.

- *Wat is de conservering en gaafheid van de vindplaats(-en)?*

De fysieke kwaliteit van het plangebied scoort laag. De ploegsporen in het plangebied waren slechts in beperkte delen van werkput 2 zichtbaar en vrij ondiep (2 tot 4 cm). Er zijn geen vondsten aanwezig.

- *Wat is de fasering van de vindplaats(-en)?*

Er is geen fasering binnen de vindplaats aan te geven.

- *Wat is de datering van de archeologische vondsten en tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren zij?*

Er zijn geen vondsten aangetroffen.

- *Uit welke periode dateren de eventuele sporen?*

Er zijn tijdens het onderzoek geen vondsten aangetroffen waardoor datering van de ploegsporen niet mogelijk. Op basis van de stratigrafie kunnen de sporen dateren tussen het Neolithicum en de Romeinse Tijd.

- *Wat is de geologische context van de aangetroffen archeologische resten?*

De sporen zijn aangetroffen in de top van de strandwal, onder de daar aanwezige humeuze akkerlaag.

- *Zijn er aanwijzingen voor oude perceelsscheidingen? Komen deze overeen met het historische kaartmateriaal?*

Er zijn geen perceelsscheidingen aangetroffen.

- *Hoe verhouden de aangetroffen resten zich tot de bekende vindplaatsen in de omgeving?*

Er is een akkerlaag met bijbehorende ploegsporen aangetroffen. Gezien de onbekende datering is het niet mogelijk deze aan bekende vindplaatsen in de omgeving te koppelen.

7. Aanbevelingen

Aangezien er geen archeologisch behoudenswaardige resten zijn aangetroffen en deze ook in de rest van het plangebied niet worden verwacht (het is waarschijnlijk een akkercomplex op enige afstand van bewoning), wordt geadviseerd de locatie vrij te geven wat betreft verder archeologisch onderzoek.

NB. Bovenstaand advies dient gecontroleerd en beoordeeld te worden door de bevoegde overheid, in dit geval de Gemeente Katwijk. Deze zal vervolgens een besluit nemen inzake de te volgen procedure. IDDS Archeologie wil meegeven dat voordat dit besluit genomen is, er niet begonnen kan worden met bodemverstorende activiteiten of activiteiten die voorbereiden op bodemverstoringen.

7.1. Punt van aandacht

Het uitgevoerde onderzoek is op zorgvuldige wijze verricht volgens de algemeen gebruikelijke inzichten en methoden. Het archeologisch onderzoek is erop gericht om de kans op het onverwacht aantreffen dan wel het ongezien vernietigen van archeologische waarden bij bouwwerkzaamheden in het plangebied te verkleinen. Aangezien het onderzoek is uitgevoerd door middel van een steekproef kan echter, op basis van de onderzoeksresultaten, de aan- of afwezigheid van eventuele archeologische waarden niet gegarandeerd worden.

Wij wijzen u er graag op dat indien archeologische waarden worden aangetroffen deze conform de Monumentenwet 1988, artikel 53, bij de minister voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap gemeld dienen te worden. Dit kan door het invullen van het vondstmeldingsformulier op de website van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (www.cultureelerfgoed.nl) of door contact op te nemen met de InfoDesk (info@cultureelerfgoed.nl).

Literatuur en kaarten

ANWB, 2005: *ANWB Topografische Atlas Zuid-Holland 1:25000*, Den Haag.

Bos, P.A., van den, 2014: *Plan van aanpak. Gemeentewerf, Korte Voorhouterweg in Rijnsburg, gemeente Katwijk*, Noordwijk (intern rapport, IDDS Archeologie).

Centraal College van Deskundigen, 2013: *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie*, versie 3.3, Gouda.

Koekkelkoren, A.M.H.C. & S. Moerman, 2012: *Archeologisch bureauonderzoek & Inventariserend Veldonderzoek, verkennende en karterende fase: Gemeentewerf Katwijk, Rijnsburg, Gemeente Katwijk*, Noordwijk (IDDS Archeologie rapport 1434).

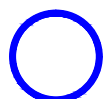
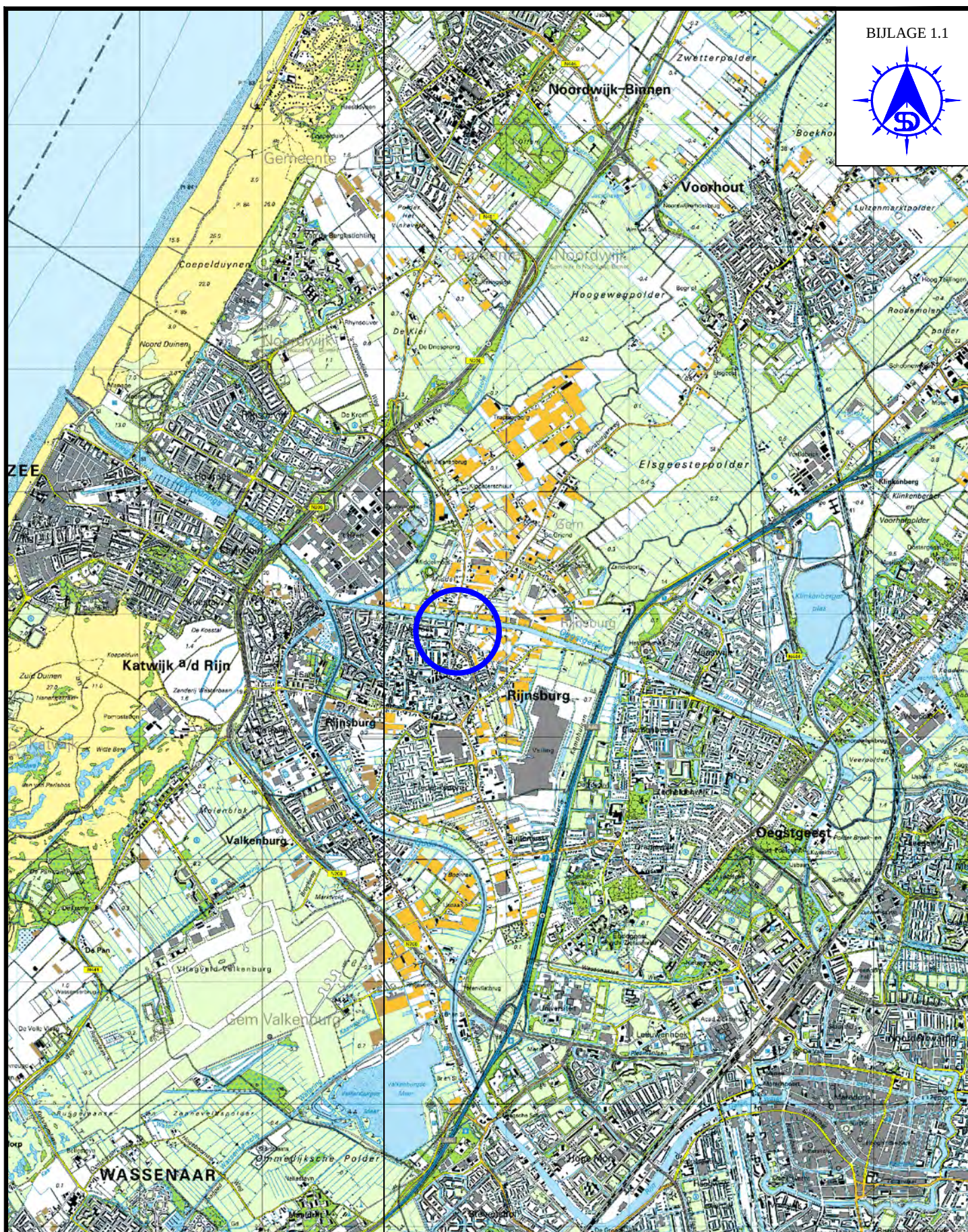
Lijst van afkortingen en begrippen

Afkortingen

Archis	Archeologisch Informatie Systeem
AMK	Archeologische Monumenten Kaart
BP	Before Present (Present = 1950)
CHW/CHS	Cultuurhistorische Waardenkaart/ Hoofdstructuur
GPS	<i>Global Positioning System</i>
IKAW	Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden
KNA	Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie
mv	maaiveld (het landoppervlak)
NAP	Normaal Amsterdams Peil
PvA	Plan van Aanpak
PvE	Programma van Eisen
RCE	Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

Verklarende woordenlijst

antropogeen	door menselijke activiteit veroorzaakt of gemaakt
artefact	door de mens vervaardigd voorwerp
Edelmanboor	een handboor voor bodemonderzoek
eerdgrond	grond met een humushoudende minerale bovengrond van meer dan 50 cm, ontstaan door invloed van de mens, vaak gaat het om een esdek
esdek	dikke humeuze laag ontstaan door eeuwenlange bemesting; beschermt de oorspronkelijke bodem tegen ploegen en andere verstoringen
horizont	kenmerkende laag binnen de bodemvorming
humeus	organische stoffen bevattend; bestaande uit resten van planten en dieren in de bodem
leem	samenstelling van meer dan 50% silt, minder dan 50% zand en minder dan 25% klei
podzol	goed ontwikkelde bodem in gebieden met veel neerslag
silt	zeer fijn sediment met grootte 0,002-0,063 mm
slak	steenachtig afval van metaal- of aardewerkproductie
vaaggrond	grond zonder duidelijke tekenen van bodemvorming
zavel	grondsoort die tussen 8 en 25% klei (deeltjes kleiner dan 0,002 mm) bevat



LOCATIE-AANDUIDING

0 200 400 600 800 1000m

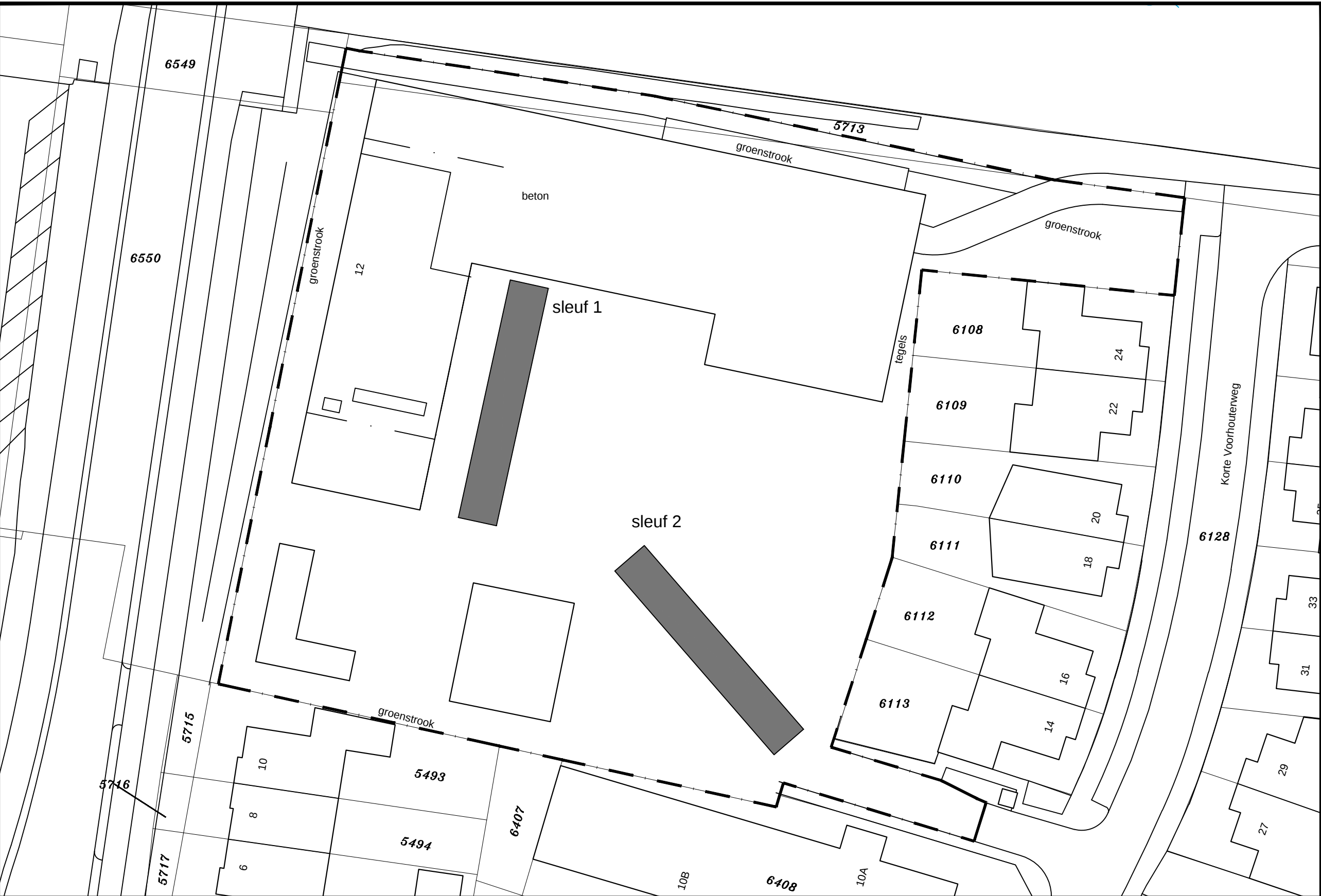


NOORDWIJK (Hoofdkantoor)
 's-gravendijckseweg 37
 Postbus 126
 2200 AC Noordwijk
 TEL: 071 - 402 85 86
 FAX: 071 - 4035524
 EMAIL: INFO@IDDS.NL
 www.idds.nl

milieutechniek op maat

SCHAAL:
 1:25.000

LIGGING ONDERZOEKSLOCATIE



LEGENDA

- proefsleuf
- bebouwing
- begrenzing onderzoekslocatie
- kadastrale nummers
- huisnummer

REV.	DATUM	NAAM	OMSCHRIJVING	GOED GEK.
0	22.05.14	HNA	SITUATIEKENING + PROEFSLUVEN	

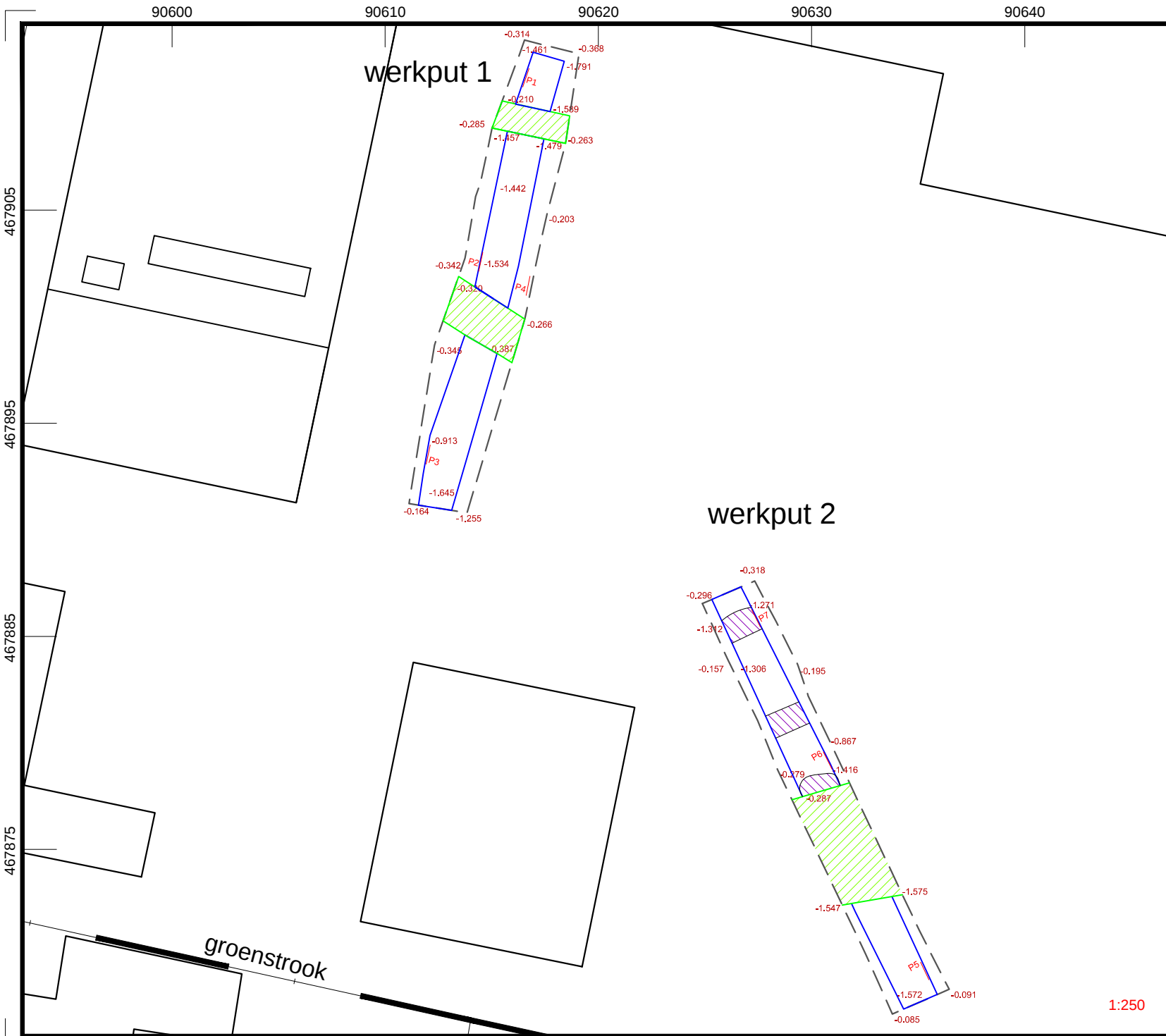
IDDS Archeologie

OMSCHRIJVING
KORTE VOORHOUTERWEG 12 TE RIJNSBURG

PROJECT NR.
41680214

SCHAAL:
1:400
1:10000

FORMAAT:
A3



BIJLAGE 3 WERKPUTTEN KAART WERKPUT 1 EN 2



LEGENDA

- putgrenzen vlak1
- putgrenzen vlak 2
- niet aangelegd i.v.m kabels en leidingen
- zone met ploegsporen
- PX
- hoogte in m+/- NAP
- S1
- spoornr.

REV.	DATUM	NAAM	OMSCHRIJVING	
0	05.06.14	HNA	SPORENKAART WP 1_1_V 1	
			NOORDWIJK (Hoofdkantoor) 's-gravendijckseweg 37 Postbus 126 2200 AC Noordwijk TEL: 071 - 402 85 86 FAX: 071 - 4035524 EMAIL: INFO@IDDS.NL www.idds.nl Archeologie	SCHAAL: 1:250 1:- FORMAAT: A4
OMSCHRIJVING Korte Voorhoutenweg, Rijnsburg				
PROJECT NR. 41680214				

Bijlage 4: Periodentabel

